

man, naar der findes Anledning til, for at regulere Agerbruget, for at indrette det paa en forstandig Maade, at gaa udenfor den gennemsnitlige Grundse, give Erstatning, naar der er for Lidt, og naar der bliver for Meget, lade Embedet lide et Afdrag. Det er det, som man har tilladt sig at foreslaa i det andet Punktum i Vædringsforslaget under Nr. 15, og det stemmer aldeles med et lignende Forslag i Regjeringens oprindelige Lovforslag. Vi have dog troet, at man herved ikke burde tage Hensyn til en Afgivelse, der var mindre end 1 Lønde Land; thi ellers vilde der ved ethvert Embede blive Spørgsmaal om ganske smaalige Erstatninger eller Afdrag; jeg tror derhos, at Boniteringen og Reguleringen kan ikke altid være saa nøjagtig, at ikke en saadan Forskjel som paa 1 Lønde Land allerede af dette Hensyn burde kunne tilstedes. Seg vil haabe, at jeg nu nogenlunde tydelig har vist, at Udvælgets Forslag om at fastsætte Jordtilliggendets Størrelse til 2 Lønder Hartkorn, ikke kan bruges. Seg skal kun tilføje, at, dersom Meningen hermed var 2 Lønder Hartkorn efter den Bonitering, som i Anledning af Udstyknigen bliver at foretage, var det noget ganske Andet; thi saa vilde det fuldstændig falde sammen med vort Forslag; men det er Noget, som ikke kan lade sig gjøre, fordi det gamle Hartkorn, der engang ligger paa en Eiendom, ikke kan gjøres om. Dersom det har været Tanken, at der efter den nye Bonitering skulde udregnes 2 Lønder Hartkorn, og Præstegaardene derefter skulde have det, saa vare vi fuldstændig enige. Seg vil endnu blot tillade mig at tilføje, at det, som vi her foreslaa, er aldeles ikke noget Nyt; vi foreslaa ikke Andet, end at man her ved Udstyknigen af Præstegaardene skal gaa frem aldeles paa samme Maade, som man efter Udstykningsforordningen gaar frem paa ved Udstyknigen af andre Landeieendomme. Man bestemmer, at Præstegaardene af visse Grunde ikke maa udstykkes anderledes, end at der bliver, jeg vil kalde det en Hovedparcel af en vis Størrelse tilbage. Det er affkurat det Samme, som Lovgivningen foreskriver f. Ex. ved Udstyknigen af en Bondegaard. Seg vil blot tillade mig at bringe i de ærede Medlemmers Erindring, at Forordningen af 3die December 1819 begynder i § 1 saaledes: „Ved Udstyknigen af en Bondegaard bør herefter, til bestandig Vedligholdelse med Bygning og Behøer, altid blive en Hovedparcel tilbage med et Tillæg af i det Mindste 20 Ldr. Land boniteret Jord til Løsten 24.“ Der have vi affkurat den samme Regel, undtagen at der her er sat 20 Ldr. Land, medens vi have sat et andet Kvadratmaal; der bruges den samme Maalestof, nemlig boniteret Jord til Løst 24. Der vil naturligvis blive reist og kan reises den Indvending; ja, men selv om Lovgivningen har brugt denne Maade i mange Aar, kan der dog finde Uregelmæssigheder Sted ved Boniteringen paa de forskjellige Steder;

thi det er ikke vist, at Jorden bliver boniteret affkurat paa samme Maade overalt. Ganste vist! Men enhver Foranstaltning af det Slags har sine Ufuldkommenheder. Der have imidlertid saa bestemte og faste Regler for Jorderes Bonitering, som jo foretages af faste Boniteringsmænd og under Ledelse af Landinspektører, at de Uregelmæssigheder, som derved kunne komme frem, ikke kunne være store og i alt Fald ingenlunde kunne sammenlignes med, hvad der kan komme frem, naar vi ikke ville gaa den Vej. Dertil kommer jo, at det selvfølgelig staar i Ministeriets Magt, naar den Tid kommer, at lade sine Landinspektører forestaa disse Boniteringer stiftsvis eller maasse for endnu større Distrikter, hvorved der kommer en endnu større Ensartethed frem. Udvalget har under Nr. 18 til det 7de Stykke af § 12, med Hensyn til hvorledes der skal forholdes, naar Præstegaardenes Jorder ere bortforpagtede, stillet Forslag om, at i Mellemtiden oppebærer Præsten saa meget af Forpagtningsafgiften, som svarer til 2 Ldr. Hartkorn. Seg kan her indskrænke mig til at gjøre alle de samme Indvendinger gjældende mod Hartkornsberegningen, som jeg allerede har gjort. Det er klart, at der kan indtræffe Tilfælde, hvor Præsten ikke faar saa Meget, som han skal have; og paa andre Steder, f. Ex. i Sjælland, kan det indtræffe, at han kan faae hele Indtægten af en maasse værdifuld Præstegaardsavling, fordi Hartkornet paa denne Apling er lille. Seg skjønner derfor ikke, at det gaar an at lade det blive staaende paa den Maade. Dertil kommer, at der i Vædringsforslaget aldeles mangler Regler for, hvorledes det skal regnes ud, hvad der svarer til 2 Ldr. Hartkorn. Der er altsaa ogsaa en Vanskelighed tilføiede. Endvidere fremkommer den Vanskelighed, at, naar man siger, at Præsten skal have Indtægter af indtil 2 Ldr. Hartkorn, menes dermed, navnlig naar man sammenligner Forslaget med Lovforslaget, som det nu foreligger, at han inklusive Naturalydelse skal have Indtægter af indtil 2 Ldr. Hartkorn; men Naturalydelseerne kunne maasse overstige Værdien af denne Indtægt, og de kunne ikke deles. I alt Fald vil det være meget uheldigt og vanskeligt at dele dem; dem maa Præsten oppebære i deres Helhed, og faaer han Mere, end han med Rimelighed skal have, maa han lide Affortning derfor paa anden Maade. Endelig skal jeg som en 4de Indvending mod Forslaget fremføre, at der ikke er taget Hensyn til det meget hyppige Tilfælde, at en Del af Præstegaardene drives af Præsterne selv og en Del er bortforpagtet. Vi have derfor foresøgt at ændre disse Mangler ved vort Forslag under Nr. 17, som det høie Thing vil se gaar ud paa, at Præsten skal oppebære samtlige Naturalydelse, og skulde det vise sig nødvendigt, da ogsaa saa Meget af Pengeindtægten, at han i Alt faaer en Indtægt af 512 Kroner. Det er dette Bøvel, som Lovforslaget fra